

Doğu vilâyetlerimizde kurulacak (Atatürk Üniversitesi) inşaatı için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâyihası ve Nafia ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/776)

T. C.

Muavînat Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2739, 6/473

17 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Doğu vilâyetlerimizde kurulacak (Atatürk Üniversitesi) inşaatı için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında Millî Eğitim Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 15 . II . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihasıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Doğu vilâyetlerimizde kurulacak Atatürk Üniversitesi inşaatı için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkındaki kanun lâyihasının esbabı mucibesi

1. Kuruluş hazırlıklarının yapılmasına 25 Şubat 1953 gün ve 6059 sayılı Kanunla mezuniyet verilmiş olan «Doğu Üniversitesi» ne, bu tesisin lüzum ve faydasına ilk defa 1936 yılında irat buyurdıkları nutukla işaret buyurmuş olan Devletimizin Kurucusu Atatürk'ün adının verilmesi uygun görülmüştür. Müesseseye büyük Atatürk'ün adının verilmesiyle bu üniversiteden memleketimizin ve milletimizin yükselmesi için beklediği miz önemli vazifelerin ifasında onun inkılâpçı ruhunun rehberlik edeceği de belirtilmiş olacaktır.

Tasarımın birinci maddesi bu maksadı sağlamaktadır.

2. Atatürk Üniversitesinin Doğu illerimizin muhtelif yerlerinde kurulması düşünülen enstitü, okul, fakülte v. s. teşkilleri için lüzumlu olan bina ve tesislerin inşa ve ikmalinin her yıl bütçeye konulacak tahsisattan o yıl içinde yapılacak sarfiyatla icabı veçhile ifa edilemeyeceği ve ancak gelecek yıllara sâri taahhüt ve masraflarla sağlanmasının mümkün olabileceği anlaşılmış bulunduğundan gelecek senelere sâri taahhütler ve masraflar icrası hususunda Bayındırlık Vekiline yetki verilmesine lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.

Yapılan incelemelere göre, âzami 60 000 000 liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesine ihtiyaç hâsıl olabileceği ve işin icabına göre her yıl bütçesine âzami 12 000 000 lirayı aşmamak şartıyla konulacak bir miktar tahsisatla bu işlerin yürütülebileceği düşünülmektedir. Lâyihanın 2 nci maddesi bu maksatla tesbit olmuştur,

3. Lâyihanın geçici maddesi, 1954 yılı Millî Eğitim Vekâleti Bütçesine Doğu'da kurulacak üniversite için konmuş olan tahsisattan lüzum görülecek miktarı bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı hizmetlere sarf edilmek üzere Bayındırlık Vekâleti Bütçesine aktarmaya Maliye Vekilini yetkili kılmaktadır.

4. Lâyihanın diğer maddeleri kanunun meriyetine ve icrasına aittir.

T. B. M. M.
Nafia Encümeni
Esas No. 1/776
Karar No. 18

27 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale edilmiş olan, Doğu vilâyetlerinde kurulacak (Atatürk Üniversitesi) inşaatı için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâyihası, Hükümet mümessillerinin de iştirakiyle müzakere edildi.

Netice : Doğu illerinde yapılması takarrür eden üniversite camiasına ait inşaatın tam ve salim olarak kanunda derpiş olunan müddet içerisinde ikmal edilebilmesi munhasıran paraya bağlı değildir. Bu muazzam inşaatın başarılabilmesi içinde yeter miktarda teknik elemana ihtiyaç vardır.

Halbuki kanun bu inşaatın tedvirini Nafia Vekâleti Yapı İşleri Reisliğine bırakmıştır.

Sözü geçen reislik ise halen yürütmeye mecbur olduğu işleri dahi lâyıkıyla başaramamakta ve mahmul bir hale gelmiş bulunmaktadır. Asıl işin sahibi sayılan Maarif Vekâleti Yapı İşleri Müdürlüğü kadrosu bu inşaatı başarabilecek durumda isede bu kadrolara tâyin yapılamaması yüzünden bu kadrolar boş durmakta ve 12 kişiyle idare edilmektedir.

İşte bu ve buna benzer sebeplerledir ki 60 milyonu bulan ve birkaç sene devam edecek olan (Atatürk Üniversitesi inşaatının) ne Nafia ve ne de Maarif vekâletlerinin mevcut teknik elemanlarıyla kullanılamıyacağı kanaatine varan encümenimiz son çare olarak :

a) Her iki vekâletin teknik elemanlarının

bu işte el birliği etmelerini,

b) Maarif Vekâleti Teknik Öğretim Umum Müdürlüğü Yapı İşleri Müdürlüğüne 4469 sayılı Kanunla kabul edilen hakların bu inşaatın devamı müddetinde yeniden tanınması ve Nafia Vekâleti bütçesinde 203 ncü fasıldaki ödeneğin lüzum görülecek yerlere sarfedilmesi suretiyle bu işlerin salim bir şekilde yürütüleceği kanaatine varan encümenimiz bu maksadı temin gayesiyle 2. maddede değişiklik yaparak aynı zamanda bono çıkarma hakkını da tanımış ve lâyhaya geçici 2 nci bir madde ilâve ederek, lâyhanın bâzi tadillerle kabulüne karar vermiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi olunmak üzere Reisliğe sunulur.

Nafia Encümeni Reisi Bu mazbata muharriri

Gaziantep	Konya
S. Kuranel	H. Ölçmen
Kâtip	
Denizli	Çoruh
Baha Akşit	M. Bumin
Malatya	Niğde
N. Ocakcıoğlu	A. Doğanay
İmzada bulunamadı	
Rize	Samsun
M. F. Mete	N. Berkman
Tunceli	Urfa
H. R. Kulu	H. Oral

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Ebas No : 1/776
Karar No : 155

5 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Doğu vilâyetlerimizde kurulacak (Atatürk Üniversitesi) inşaatı için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında Maarif Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 17 . II . 1954 tarihli ve 6/473 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Nafia Encümeni raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; 6059 sayılı Kanunla Doğu vilâyetlerimizde kurulmasına mezuniyet verilen üniversiteye, Atatürk Üniversitesi adının verilmesini ve bu üniversitenin inşaat ve tesisatı için yıllık ödeme miktarı 12 milyon lirayı gememek üzere 60 milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmek üzere Nafia Vekiline mezuniyet verilmesini istihdaf etmektedir.

Lâyihayı bidayeten tetkik eden Nafia Encümeni aynı miktarda bono çıkarmak üzere de Maliye Vekiline salâhiyet verilmesini maddeyle ilâveten kabul etmiş bulunmaktadır.

Lâyihanın sevkını mucip sebepler encümenimize de yerinde görülerek Nafia Encümeninin hazırlamış olduğu metin üzerinden maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve birinci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Nafia Encümenince kabulolunan Maliye Vekiline bono ihracına dair tanınan salâhiyet mü-

taahhitlere geniş mikyasta bono vermenin gerek maliyete ve gerek muayyen bir zaman devresi dâhilinde dahi olsa tedavüldeki para hacmına olan müessiriyeti göz önünde bulundurarak bono çıkarma salâhiyeti 30 milyon lira olarak tahdit edilmek suretiyle mezkûr komisyonun ikinci maddesi kabul edilmiştir.

Nafia Encümeninin geçici birinci maddesi aynen kabul edilmiş ve geçici ikinci madde, umumi barem easlarına aykırı olması ve diğer daire ve teşekküller için de ilerde bir emsal teşkil edecek mahiyet arzemesi bakımından böyle bir hükümün tedvinini doğru görmemiş olduğundan tayedilmiş 3 ve 4 ncü maddeler ise Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha, terihan ve müstacelen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Bu rapor Sözcüsü	Kâtip
Rize	Elâziğ	Süird
İ. Akçal	Ö. F. Sanâç	B. Erden
Ankara	Gazianteb	İzmir
M. Ete	E. Cenani	B. Bilgin
İzmir	Kırklareli	Kırşehir
T. Gürerk	Ş. Bakay	R. Özdeş
Konya	Konya	Muğla
R. Birand	M. A. Ülgen	N. Özsan
Ordu	Seyhan	Trabzon
R. Aksoy	S. Barı	S. F. Kalaycıoğlu
	Rize	
	O. Kawrakoğlu	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Doğu vilâyetlerimizde kurulacak (Atatürk Üniversitesi) inşaatı için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 25 . II . 1954 tarihli ve 6059 sayılı Kanunla Doğu vilâyetlerimizde kurulmasına mezuniyet verilmiş olan üniversiteye (Atatürk Üniversitesi) adı verilmiştir.

MADDE 2. — Atatürk Üniversitesinin inşaat ve tesisatı için yıllık ödeme miktarı 12 milyon lirayı geçmemek üzere 60 milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeye Bayındırlık Vekili mezdur.

Bu yüklenmelerin gerektiği tahsisat her yıl Bayındırlık Vekâleti Bütçesinde hususi bir fasla konulur.

GEÇİCİ MADDE : Millî Eğitim Vekâleti 1954 yılı Bütçesinin 772 nci (Doğu Üniversitesinin kuruluşu hakkında yapılacak her türlü masraflar) faslına konulmuş olan ödenekten lüzum görülecek miktarı, Bayındırlık Vekâleti Bütçesinde bu kanunun ikinci maddesinde yazılı hizmetler için yeniden açılacak bir fasla aktarmaya Maliye Vekili mezdur.

NAFIA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Doğu vilâyetlerimizde kurulacak (Atatürk Üniversitesi) inşaatı için gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Atatürk Üniversitesinin bilûmum inşaat ve tesisatı için yıllık ödeme miktarı (12) milyon lirayı geçmemek üzere (60) milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Nafia Vekili ve faizleri ile birlikte bu miktarı geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili salâhiyetlidir. Bu taahhütlerin gerektiği tahsisat her yıl Nafia Vekâleti Bütçesinde hususi bir fasla konulur.

GEÇİCİ MADDE 1. — Maarif Vekâleti 1954 yılı Bütçesinin 772 nci (Doğu Üniversitesinin kuruluşu hakkında yapılacak her türlü masraflar) faslına konulmuş olan ödenekten lüzum görülecek miktarı Nafia Vekâleti Bütçesinde 203 nci fasıl ile bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı hizmetler için yeniden açılacak bir fasla aktarmaya Maliye Vekili salâhiyetlidir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Nafia Vekâletine, Atatürk Üniversitesi inşaatında yardımcı olmak üzere 4469 sayılı Kanunla kabul edilen Maarif Vekâleti Meslekî ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğü Yapı İşleri Müdürlüğü kadrosunda çalışma

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Doğu vilâyetlerimizde kurulacak (Atatürk Üniversitesi) inşaatı için gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Atatürk Üniversitesinin bilûmum inşaat ve tesisatı için yıllık ödeme miktarı (12) milyon lirayı geçmemek üzere (60) milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Nafia Vekili ve faizleri ile birlikte (30) milyon lirayı geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili salâhiyetlidir. Bu taahhütlerin gerektiği tahsisat her yıl Nafia Vekâleti Bütçesinde hususi bir fasla konulur.

GEÇİCİ MADDE — Nafia Encümeninin geçici 1 nci maddesi geçici madde olarak kabul edilmiştir.

Hü.

Na. E.

B. E.

çak teknik elemanlara (Atatürk Üniversitesi) inşaatının devamı müddetince daha aşağı derecelerden memur tâyini caizdir.

Bu suretle tâyin edilenlere 3656 ve 3888 sayılı kanunlara göre alabilecekleri maaş ve ücret ile buldukları kadronun maaş veya ücreti arasındaki fark müktesep hak teşkil etmek üzere ücret olarak verilir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

Devlet Vekili

C. Yardımcı

Adliye Vekili

O. S. Çiçekdağ

Millî Müdafaa Vekili

K. Yılmaz

Dahiliye Vekili

E. Menderes

Hariciye Vekili

F. Köprülü

Maliye Vekili

H. Polatkan

Maarif Vekili

R. S. Burçak

Nafra Vekili

K. Zeytinolu

İktisat ve Ticaret Vekili

Fethi Çelikbaş

Sih. ve İqt. Mua. Vekili

Dr. E. H. Üstündağ

Güm. ve İnh. Vekili

Ziraat Vekili

N. Ökmen

Münakalât Vekili

Y. Üresin

Çalışma Vekili

H. Erkmen

İşletmeler Vekili

S. Yırcalı